

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de avocatul Serghei Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Andoni împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 16 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Iurie Andoni și s-a menținut hotărârea din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

*Dosarul nr. 2ra-997/24
NR. PIGD 2-22023279-01-2ra-16082024)*

Recursul declarat după 01 septembrie 2023.
Invocarea declarativă a art. 432 alin. (1) lit. a), b) din Codul de procedură civilă nu constituie temei de admisibilitate a recursului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. A. Ojoga,
Curtea de Apel Bălți, jud. E. Grumeza, D. Corolevschi, N. Chircu,

21 noiembrie 2025
Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de
avocatul Serghei Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 februarie 2022, Iurie Andoni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, Curții de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, prin care a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, reprezentantul reclamantului a invocat că la 30 octombrie 2018, Iurie Andoni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a procesului penal și repararea prejudiciului moral. Prin încheierea protocolară din 11 martie 2019 a Judecătoria Chișinău sediul Centru, a fost atrasă în proces Procuratura Generală a Republicii Moldova în calitate de intervenient accesoriu.

3. Prin hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea parțial. S-a constatat încălcarea dreptului lui Iurie Andoni la examinarea în termen rezonabil a procesului penal pornit la 27 decembrie 2002, dosarul nr. 2002021875. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Iurie Andoni prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a procesului penal pornit la 27 decembrie 2002, dosarul nr. 2002021875. În rest, s-a respins capătul de cerere cu privire la repararea prejudiciului moral, ca fiind neîntemeiat.

4. La 02 mai 2019, Iurie Andoni, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, a contestat cu apel hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

5. De asemenea, Ministerul Justiției al RM declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

6. La 02 martie 2021 cauza a parvenit în instanța de apel pentru examinarea cererilor de apel.

7. Prin decizia din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, s-a admis

apelul declarat de Iurie Andoni, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu și s-a modificat hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea cuantumului prejudiciului moral prin majorarea acestuia de la 50 000 lei până la 100 000 lei. În rest, s-a menținut hotărârea primei instanțe.

8. La 04 iunie 2021, Iurie Andoni a declarat recurs împotriva deciziei din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel în partea cuantumului prejudiciului moral, modificând-o cu încasarea de la bugetul de stat în beneficiul lui a prejudiciului moral în sumă de 10 000 euro și a cheltuielilor de judecată ce vor ține de examinarea cauzei în instanța de recurs.

9. La 13 septembrie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată. În motivarea recursului a menționat că decizia instanței de apel privind interpretarea dreptului material care reglementează aprecierea probelor este eronată și neîntemeiată, iar încasarea prejudiciului moral este inexplicabilă.

10. Prin încheierea din 03 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție au fost declarate inadmisibile recursurile depuse de Iurie Andoni și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

11. Potrivit art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la 04 noiembrie 1950 și ratificată prin hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

12. Prin urmare, dreptul reclamantului la examinarea cauzei civile într-un termen rezonabil a fost încălcat prin durata excesivă a procesului de peste 3 ani.

13. Pornind de la cele expuse și prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Instanța de judecată este obligată a constata încălcarea dreptului subiectiv al reclamantului la examinarea în termen rezonabil a procesului penal.

14. De asemenea, pornind de la prevederile art. 2 alin. (6) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant coroborate cu prevederile art. 1398, art. 1422, art. 1423 din Codul civil, instanța de judecată urmează a încasa din contul bugetului de stat în beneficiul reclamantului cu titlu de prejudiciu moral suma de 3 000 euro.

15. Cuantumul prejudiciului moral acordat trebuie să fie corelat cu practica CtEDO care în cazuri similare a acordat cu titlu de daune morale sume analogice. La stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanțele de judecată urmează să se conducă de practica CtEDO și recomandările Curții Supreme de Justiție nr. 6 prin care stipulează univoc cuantumul prejudiciului moral care urmează a încasa în litigiile privind încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil.

16. Nerespectarea practicii CtEDO și recomandările Curții Supreme de Justiție nr. 6 la examinarea prezentului litigiu va demonstra atitudinea ostilă a magistraților și sabotajul impus de ei, la reformele petrecute în sistemul judecătorec în scopul unificării practicii judiciare.

17. Astfel, instanțele de judecată urmează să motiveze în hotărârea care va fi adoptată, circumstanțele care justifică derogarea de la practica CtEDO și recomandările Curții Supreme de Justiție nr. 6 la examinarea litigiului din speță.

18. Reclamantul Iurie Andoni a solicitat constatarea încălcării dreptului subiectiv al reclamantului la examinarea în termen rezonabil a procesului civil în prima instanță pornit la data de 30 octombrie 2018 dosarul nr. 2-3095/18, încasarea din bugetul de stat cu titlu de prejudiciu moral suma de 3 000 euro, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

19. Prin hotărârea din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Andoni către Ministerul Justiției al RM, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoriei Chișinău cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

20. La 21 aprilie 2023, avocatul Serghei Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni, a declarat apel împotriva hotărârii din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. Ulterior, la 09 octombrie 2023, a depus apelul motivat solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

21. Prin decizia din 16 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de către Iurie Andoni și s-a menținut hotărârea din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Andoni către Ministerul Justiției al RM, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

22. Pentru a ajunge la această concluzie instanța de apel a reținut că prima instanță, examinând cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, a apreciat la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 din Codul de procedură civilă și a emis o hotărâre legală și întemeiată.

23. La caz, instanța de apel a considerat oportun de a sublinia că deși Iurie Andoni, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, a susținut că sunt premise pentru a constata încălcarea drepturilor sale prin tergiversarea examinării în termen rezonabil a cauzei civile, prin care i s-a constatat încălcarea dreptului său la examinarea în termen rezonabil a procesului penal pornit la 27 decembrie 2002 cu nr. 2002021875, totuși instanța de apel a menționat că durata procedurii trebuie evaluată în coroborare cu criteriile de apreciere a termenului rezonabil de soluționare a cauzei, complexitatea ei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței de judecată, importanța procesului pentru cel interesat. De altfel, perioada de examinare nu poate fi pusă exclusiv în sarcina instanțelor judecătorești, or, termenul de examinare a cauzei se datorează inclusiv comportamentului părților, complexității cauzei, care în speță a parcurs două căi de atac.

24. Respectiv, instanța de apel a remarcat faptul că precum reiese din circumstanțele elucidate în raportul prezentat la dosar, în care se descriu detaliat, toate ședințele de judecată, prezența părților și a altor participanți la proces, se contată cu certitudine că la data de 30 octombrie 2018, Iurie Andoni a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției RM privind constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale, repararea

prejudiciului cauzat. Prin hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Iurie Andoni. S-a constatat încălcarea dreptului lui Iurie Andoni la examinarea în termen rezonabil a procesului penal pornit la 27 decembrie 2002, dosarul nr. 2002021875. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției RM, în beneficiul lui Iurie Andoni 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a procesului penal pornit la 27 decembrie 2002, dosarul nr. 2002021875. În rest, capătul de cerere cu privire la repararea prejudiciului moral, s-a respins ca fiind neîntemeiat.

25. Cu referire la termenul de examinare a cauzei în prima instanță, instanța de apel a reținut că, amânările ședințelor de judecată au fost cauzate de circumstanțe obiective care nu au putut fi influențate sau condiționate de către instanța de judecată, aceasta fiind obligată să acționeze prompt atât la demersurile participanților pentru a nu le îngreui drepturile procedurale, ca de exemplu soluționarea excepției de tardivitate a acțiunii, oferirea părților posibilitatea de a face cunoștință cu probele noi prezentate, atragerea în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală.

26. Deci, având în vedere că în materie procedurală, termenul de judecare a cauzei începe să curgă din ziua adresării cererii de chemare în judecată, iar data expirării termenului în cazul procedurilor civile se finalizează cu adoptarea unei hotărâri judecătorești asupra fondului pretențiilor și care a devenit definitivă, instanța de apel a indicat că perioada care urmează a fi luată în considerare în speța vizată este de la 30 octombrie 2018 (când a fost depusă cererea de chemare în judecată) până la 19 aprilie 2019 (când hotărârea a fost pronunțată) respectiv perioada de referință fiind de 171 de zile.

27. În altă ordine de idei, cu referire la termenul de examinare a cauzei în cadrul instanței de apel, instanța de apel a menționat că, prin decizia din 02 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova. S-a admis cererea de apel declarată de avocatul Serghei Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni. S-a modificat hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Serghei Mocanu în interesele lui Iurie Andoni împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a procesului penal și repararea prejudiciului moral, în partea cuantumului prejudiciului moral prin majorarea acestuia de la 50 000 lei până la 100 000 lei. În rest, hotărârea din 19 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

28. Prin încheierea nr. 2ra-1513/21 din 03 noiembrie 2021 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Iurie Andoni, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

29. Cu referire la aspectele procedurale și termenul de examinare a cauzei urmate după hotărârea din 02 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, instanța de apel a menționat că potrivit art. 6 CEDO nici o persoană, realizarea sau limitarea drepturilor căreia depinde de desfășurarea unui proces, nu trebuie să fie nevoită să aștepte un termen nejustificat de mare până la formularea deciziei finale. Acest principiu este atât un drept fundamental al omului, cât și o condiție pentru ca un proces să fie considerat echitabil. Cerința Convenției ca examinarea cauzei să se facă într-un termen rezonabil, trebuie raportată la fiecare caz în parte, luând în considerare durata procedurii, natura pretențiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităților competente și al părților. Regula specială presupune două situații de specificitate: perioada care urmează a fi luată în considerațiune include și procedurile administrative preliminare în funcțiune de caz, *dies a quo* fiind ziua sesizării organului administrativ de resort, perioada totală de timp include și procedurile de executare a hotărârilor judecătorești definitive valabil pronunțate, *dies ad quem* fiind ziua în care procedurile executorii au fost finalizate. Or, indiferent de aspectele particulare ale speței deferite spre soluționare, Curtea Europeană examinează durata termenului rezonabil în totalitatea acestuia, adică luând în considerare ansamblul procedurii litigioase în fața tuturor instanțelor și gradelor de jurisdicție.

30. Suplimentar, instanța de apel a reiterat că, comportamentul părților, în calitate de criteriu de examinare a termenului rezonabil, de asemenea constituie un punct determinant și nu poate fi concluzionat drept tergiversare din culpa instanței de judecată, or, în cazul în care în cadrul procesului de judecată, părțile au intervenit cu cereri, instanța de judecată este ținută să mențină justul echilibru între exigențele celerității procedurilor judecătorești și principiul general al bunei administrări a justiției, consacrat în art. 6 al Convenției (Boddaert v. Belgia, 12 octombrie 1992 nr. 12919/87).

31. De altfel, examinarea cauzei în termen mai restrânsi însă cu ignorarea drepturilor procedurale ale părților implicate în proces, ar reprezenta o încălcare mai gravă a drepturilor și intereselor persoanei interesate.

32. Din considerente expuse mai sus, în raport cu prevederile art. 2 alin. (6) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța de apel a remarcat că sunt declarative criticile aduse față de nerespectarea termenului rezonabil la judecarea cauzei, deoarece, soluționarea litigiului în termenul expus de Iurie

Andoni, s-a datorat circumstanțelor obiective care nu au putut fi influențate sau condiționate de către instanța de judecată.

33. În același timp, instanța de apel a reținut ca întemeiate concluziile instanței de fond, precum că Iurie Andoni în cazul în care considera că i se încalcă dreptul la examinarea în termen rezonabil a cauzei, urmă să depună o cerere de accelerare a procedurii judiciare, ceea ce la caz nu s-a atestat, or, în timpul aflării cauzei pe rol, reclamantul nu a depus cereri de accelerare a procedurii judiciare și nu a invocat pericolul de încălcare a termenului rezonabil de soluționare a litigiului, manifestându-și tacit acordul cu conduita ședințelor de judecată, ceea ce denotă cert că schimbarea opiniei după finalizarea examinării cauzei poate fi privită ca un pretext de încasare a unor sume cu titlu de prejudiciu moral pretins a fi cauzat, exclusiv în interes material.

34. Cu caracter subsecvent respingerii cerinței de constatare a încălcării dreptului de examinare în termen rezonabil, instanța de apel a considerat că prima instanță întemeiat a respins și cerința de recuperare a prejudiciului moral, care de altfel nu a fost argumentată nici în instanța de apel.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

35. La 16 august 2024, avocatul Serghei Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 16 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea din 12 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care a constata încălcarea dreptului subiectiv a lui Iurie Andoni la examinarea în termen rezonabil a procesului civil în prima instanță pornind de la data de 30 octombrie 2018 dosar nr. 2-3095/18 și a încasa din contul bugetului de stat în beneficiul lui Iurie Andoni cu titlu de prejudiciu moral suma de 3 000 euro cât și toate cheltuielile de judecată care vor ține de examinarea prezentului litigiu.

36. Artur Grad în instanța de apel a invocat această încălcare la emiterea hotărârii, însă instanța de apel nu a restituit cauza instanței de fond pentru emiterea unei hotărâri suplimentare.

37. În susținerea recursului, recurentul a invocat aplicabilitatea prevederilor art. 432 alin. (1) lit. a), b) din Codul de procedură civilă.

38. În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a indicat motivele de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar a invocat că nu este de acord cu hotărârile instanțelor ierarhic inferioare, ori se încalcă drepturile și libertățile fundamentale, garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care

Republica Moldova este parte, actele judecătorești fiind neîntemeiate, nemotivate și pasibile de a casate integral.

39. Consideră că instanțele nu au pătruns în esența pricinii deduse judecării, nu au elucidat și nu a constatat pe deplin circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei, a plasat selectiv constatările din raportul întocmit de intimat, s-au lăsat duse în eroare, au determinat incorect sarcina probațiunii, au soluționat chestiunile de fapt în mod unilateral favorizând poziția intimatului, au aplicat în mod eronat legea și a emis un verdict care contravine practicii judiciare ale Curții Supreme de Justiție.

40. A mai indicat că respingând cerințele din cererea de chemare în judecată, instanțele eronat au reținut că dreptul recurentului la judecarea în termen rezonabil a cauzei a fost respectat.

41. La 25 octombrie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului. (f.d. 223)

42. La 22 noiembrie 2024, Judecătoria Chișinău, a depus referință la cererea de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

43. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

44. Recursul declarat de avocatul Serghei Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni, va fi examinat prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

45. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

46. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

47. Art. 432 alin. (1) lit. a), b) alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

(2) Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)-f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

48. Art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

f) recursul este vădit neîntemeiat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

49. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 16 mai 2024. Copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată participanților la proces la 19 iulie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 178). Astfel, recursul depus la 16 august 2024, este în termen.

50. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă.

51. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023).

52. Din analiza recursului declarat rezultă că s-a invocat ca temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin. (1) lit. a), b) din Codul de procedură civilă, citat supra.

53. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, reținând că recurentul a făcut trimitere la temeiurile de drept prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a), b) din Codul de procedură civilă, nu a stabilit că decizia contestată a Curții de Apel Chișinău este bazată pe o interpretare eronată a legii, că aceasta ar fi contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție pe cauze similare, iar prin admiterea recursului declarat de avocatul Serghei

Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni s-ar consolida sau s-ar modifica jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

54. Așadar, verificând legalitatea și temeinicia deciziei contestate prin prisma argumentelor recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că soluția instanței de apel este contrară legii sau cu aprecierea nerezonabilă a probelor. Dimpotrivă, decizia contestată a fost emisă cu respectarea prevederilor legale, bazată pe o cercetare multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

55. Or, recurentul invocând dispozițiile art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, în cererea de recurs depusă împotriva deciziei din 16 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, aceștia nu au explicat concret aceste pretenții.

56. Astfel că art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă se referă la faptul că un recurs este admisibil dacă interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Din recurs nu rezultă în mod clar de ce hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel sunt contrare jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. De asemenea nu se menționează nicio decizie sau un alt act a Curții Supreme de Justiție care ar da o altă interpretare prevederilor Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 invocate în recurs, nefiind constatate nici de instanța de recurs, prin urmare în latura dată recursul este unul vădit neîntemeiat. Completul notează că nici acesta, analizând practica judiciară a Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că actele judecătorești contestate ar fi contrare jurisprudenței acesteia.

57. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, se referă la schimbarea sau consolidarea jurisprudenței Curții Supreme de Justiție prin admiterea recursului. Aplicarea acestui temei de recurs ține de discreția Curții Supreme de a-și extinde, uniformiza sau schimba jurisprudența. Pentru ca acest argument să fie invocat în mod temeinic, recursul trebuie să confirme lipsa jurisprudenței Curții Supreme cu privire la problemele de drept invocate în recurs, existența unei jurisprudențe contradictorii a Curții Supreme cu privire la acestea, fie modificarea circumstanțelor sociale sau juridice care să justifice schimbarea practicii uniforme a Curții Supreme de Justiție. Niciuna dintre aceste situații nu este invocată în recurs. Prin urmare, și în acest aspect acesta este vădit neîntemeiat.

58. Aici, instanța de recurs notează că, jurisprudența Curții Supreme de Justiție pe categoria dată de litigii este una vastă și uniformă, respectiv nu se constată că decizia contestată ar fi contrară acesteia.

59. Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ține să reitereze că temeiurile stabilite la art. 432 alin. (1) lit. a) și art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă nu pot fi invocate simultan, deoarece ele se exclud reciproc.

60. În speță, motivele menționate în cererea de recurs sunt similare celor invocate în cadrul judecării anterioare a cauzei, asupra cărora instanța de apel, s-a pronunțat corespunzător cu respectarea prevederilor legale.

61. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea repetată a situației, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

62. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

63. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică sub aspectul dat temeiurile recursului.

64. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

65. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

66. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de avocatul Serghei Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni, împotriva deciziei din 16 mai 2024 a Curții de Apel Bălți, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. f), urmează a fi apreciat ca fiind vădit neîntemeiat și considerat inadmisibil.

67. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art.433 alin. (1) lit. f), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de avocatul Serghei Mocanu, în interesele lui Iurie Andoni, împotriva deciziei din 16 mai 2024 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat